

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 352/09-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M. B., zastúpenej JUDr. P. S., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 15 Cob 224/2008-414 z 10. decembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M., a. s., odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2009 doručená obchodnej spoločnosti M. B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. P. S., B., vo veci porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Cob 224/2008-414 z 10. decembra 2008.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

«Právny predchodca sťažovateľa v právach záložného veriteľa - Slovenská sporiteľňa, a.s. (ďalej len „Právny predchodca Sťažovateľa“) sa v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. SA-4C/50/200Í domáhal vydania rozsudku, podľa ktorého by pôvodní žalovaní boli povinní uspokojiť jeho pohľadávku „z úverovej zmluvy., 692-2153691-219 na základe záložnej zmluvy - t.j. farchy zapísanej na LV č. 6296, LV č. 5146, k. ú. Trnava, a to tým, že strpia odpredaj uvedených nehnuteľností“.

Právny predchodca Sťažovateľa si v predmetnom konaní uplatňoval nároky zo záložného práva, ktoré zabezpečuje pohľadávku Sťažovateľa vyplývajúcu z Úverovej zmluvy o účelovom úvere na malú privatizáciu č. 692-2153691-219 zo dňa 24. 07. 1992. Uvedenú Úverovú zmluvu uzavrel Právny predchodca Sťažovateľa - Slovenská Štátna sporiteľňa v Bratislave, II. mestská pobočka v Trnave, s dlžníkom Imrichom Rešetom, miesto podnikania Okružná 16, Trnava, IČO 30 341 035 (ďalej len Dlžník).

Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam bola uzavretá dňa 24. 07. 1992 medzi Právnym predchodcom Sťažovateľa a spoločnosťou Pozemné stavby, š.p. Trnava. Vklad záložného práva do katastra nehnuteľností bol povolený dna 25. 01. 1993 pod číslom V 124/93. Podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam „zmluva sa uzatvára na zabezpečenie záväzku s príslušenstvom vo výške 1.195.200 Kčs, slovom Jeden milión jednostodevãtãtisíc dvesto korún čsl. z vyššie uvedenej úverovej zmluvy“. Záložné právo bolo zriadené k spoluvlastníckemu podielu 4/5 záložcu na nehnuteľnostiach, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva Č. 5146. ...

Podaním zo dňa 08. 02. 2006 Sťažovateľ navrhol zmenu petitu žalobného návrhu a žiadal o určenie, že žalobca ako záložný veriteľ je oprávnený navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam

z 24. 07. 1992, a to dražby spoluvlastníckeho podielu 4/5 na nehnuteľnostiach v katastrálnom území Trnava zapísaným na liste vlastníctva č. 5146: k pozemku parc. č. 791/1 o výmere 600 m², zastavaná plocha a nádvorie k pozemku parc. č. 791/2 o výmere 1085 m², zastavaná plocha a nádvorie k budove so súpisným číslom 7278, postavenej na pozemku parc. č. 791/1, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej republiky a v správe Krajského súdu v Trnave, Vajanského 2, Trnava, IČO 35 629 703. ...

Prvostupňový súd na pojednávaní dňa 14. 06. 2006 uznesením pripustil zmenu žalobného návrhu v zmysle návrhu Sťažovateľa zo dňa 08. 02. 2006 a rozsudkom zo dňa 14. 06. 2006, sp. zn. SA-4C/50/2001 zamietol žalobu žalobcu, z dôvodu, že sa jedná spor o právny názor na formu vymoženía práva, pričom súd nieje kompetentný rozhodovať v takomto spore a žalobca nemá naliehavý právny záujem na rozhodnutí v tomto konaní a taktiež z dôvodu, že podľa názoru prvostupňového súdu konanie dobrovoľnej dražby, ktorej predmetom by mal byť majetok vo vlastníctve Slovenskej republiky, vylučuje § 18a ods. 1 zákona 5. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

Na odvolanie žalobcu proti rozsudku OS Galanta zo dňa 14. 06. 2006, sp. zn. SA 4C/50/2001 rozhodoval v odvolacom konaní Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom zo dňa 10. 12. 2008, č. k. 15Cob/224/2008-414 potvrdil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia Krajský súd v Nitre skonštatoval, že u žalobcu neexistuje stav právnej neistoty, keď jeho postavenie ako záložného veriteľa vo vzťahu k žalovanému je nesporné a rovnako nesporné je, že žalobca má právo titulom zálohu, ktoré si môže uplatniť (môže sa domáhať uspokojenia zo zálohu). Bez ďalšieho tiež zopakoval, že zákon č. 527/2002 Z. z. vykonanie dobrovoľnej dražby na majetok štátu vylučuje a preto ani z uvedeného dôvodu žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na určení, že je oprávnený navrhnuť vykonanie dobrovoľnej dražby, ktorého draženie je vylúčené.»

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd porušil ňou označené práva, pričom v súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namieta strohé odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sa z tohto dôvodu stalo nepreskúmateľným a je podľa jej názoru nepresvedčivé, navyše je toto rozhodnutie krajského súdu založené na podľa nej nesprávnom právnom názore, pretože „žiadne

ustanovenie zákona č. 527/2002 Z. z. neobsahuje výslovný zákaz uskutočnenia dražby na majetok Slovenskej republiky v správe správcu uskutočnenej na návrh záložného veriteľa podľa ustanovení § 151j Občianskeho zákonníka v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 527/2002 Z. z.! Uvedené svedčí o svojvôli pri aplikácii právnych noriem sudom, zjavnej neodôvodnenosti a arbitrárnosti, čo znamená neakceptovateľnosť napádaného súdneho rozhodnutia z hľadiska základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

... explicitne a taxatívne vylučuje iba výkon rozhodnutia (exekúciu), konkurzné konanie a vyrovnacie konanie. Predmetné ustanovenie § 18a ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z., neobsahuje explicitný zákaz uskutočnenia dražby na majetok Slovenskej republiky v správe správcu uskutočnenej na návrh záložného veriteľa podľa ustanovení § 151j Občianskeho zákonníka v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 527/2002 Z. z. ...

Uvedené rovnako svedčí o svojvôli pri aplikácii právnych noriem, zjavne i neodôvodnenosti a arbitrárnosti, čo znamená neakceptovateľnosť napádaného súdneho rozhodnutia z hľadiska základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. ...

Ako vyplýva z vyššie uvedeného Krajský súd v Nitre sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, keď svojvoľne a v rozpore s jasným a zrozumiteľným znením zákona rozšíril taxatívne vymedzený zákaz obsiahnutý v ustanovení § 18a ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. vo vzťahu k majetku štátu a správe správcu aj na uskutočnenie dražby podľa ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z., čo je z hľadiska základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru neprijateľné a navyše je tiež v rozpore s princípom zákazu retroaktivity právnych noriem a požiadavkou zachovať legálne nadobudnuté práva, ako bližšie rozvedieme v časti III tohto podania.

V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že „ak právna úprava, platná a účinná v čase uzatvorenia predmetnej záložnej zmluvy, umožňovala platne zriadiť záložné právo na majetok vo vlastníctve štátu, a to bez akýchkoľvek obmedzení na právach záložného veriteľa podľa vtedy platných právnych predpisov, takto získané a nadobudnuté práva nemôžu byť sťažovateľovi odňaté prijatím novej právne úpravy“.

Týmto „aplikovaním ustanovení § 18a a 13a zákona č. 278/1993 Z. z. svojvoľne a bez opory v prechodných ustanoveniach zákona. Krajský súd v Nitre odňal napádaným rozhodnutím Sťažovateľovi jeho majetkové práva záložného veriteľa podľa § 299 ods. 2 ObZ a 151j ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, čo je v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právo, ktorý zahŕňa aj požiadavku zachovať legálne nadobudnuté práva a zákaz retroaktivity právnych noriem. Pri dôslednom rešpektovaní uvedených princípov nikomu nemožno odňať jeho riadnym spôsobom nadobudnuté práva na základe neskoršie vydaného predpisu a s poukazom na uvedené napádané rozhodnutie Krajského súdu v Nitre porušuje základné právo sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu.“, čím krajský súd porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti M., a. s. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dna 10. 12. 2008, č. k. 15Cob/224/2008-414 porušené.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dna 10. 12. 2008, č. k. 15 Cob/224/200S-414 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 289,74 €.“

Ústavný súd vyzval na vyjadrenie k sťažnosti krajský súd, ktorý uviedol:

„Podľa názoru Krajského súdu v Nitre postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa, a preto je potrebné sťažnosť ako nedôvodnú odmietnuť.

Odvolací súd postupoval v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP v znení od 15.10.2008, v zmysle ktorého jednak poukázal na správne dôvody napadnutého rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti týchto dôvodov odvolací súd doplnil rozhodnutie, keď zdôraznil nedôvodnosť žaloby pre nepreukázanie naliehavého právneho záujmu. Keďže záver odvolacieho súdu je totožný so záverom súdu prvého stupňa, resp. odvolací súd nepotvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iných dôvodov (§ 219 ods. 1), nemožno namietat' vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu nedostatok odôvodnenia takého rozhodnutia. Takýto záver vyplýva aj z dôvodovej správy k ustanoveniu § 219 ods. 2 OSP v znení od 15.10.2008, v zmysle ktorej predmetné ustanovenie vedie k zefektívneniu apelačného systému a v tomto kontexte poukazuje aj na rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. I.ÚS 777/07 zo dňa 31.7.2008. O porušenie ústavných práv v rozsahu, ako sú sťažovateľom namietané, by išlo v prípade, ak by odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, avšak z iných dôvodov, ako to urobil súd prvého stupňa, bez toho, aby upozornil odvolateľa na možnosť iného právneho posúdenia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu (sťažnosti) hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Sťažovateľka namieta jednak svojvoľnosť a arbitrárnosť rozhodnutia krajského súdu z dôvodu jeho stručného odôvodnenia, ako aj uplatnenie nesprávneho právneho názoru krajského súdu, ktorý pre ňu znamená jej vylúčenie z poskytnutia právnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zasahuje do jej majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia všeobecných súdov, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, a prípadne tiež také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky posudzoval, či skutkové a právne závery uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu,

ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. SA 4 C/50/2001-311 zo 14. júna 2006, boli z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne, jasne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vykladať a uplatňovať s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. rozsudok *Garcia Ruiz v. Španielsko* z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Z citovaných článkov ústavy a dohovoru však nemožno vyvodzovať, že dôvody uvedené súdom sa musia zaoberať zvlášť každým bodom, ktorý niektorý z účastníkov konania môže považovať za zásadný pre svoju argumentáciu (*mutatis mutandis* I. ÚS 56/01).

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozsudkom krajského súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti považoval za potrebné preskúmať, či sťažovateľkou napadnutá nedostatočnosť a neúplnosť odôvodnenia a neakceptovateľnosť aplikovaného právneho názoru sú krajským súdom pre posúdenie svojvoľnosti a arbitrárnosti namietaného porušenia sťažovateľkiných majetkových práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu právne relevantné a či sú takej intenzity, že zakladajú reálnu možnosť vysloviť namietané porušenie označených práv sťažovateľky po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Odvolacie námietky sťažovateľky proti označenému rozsudku okresného súdu smerovali k spochybneniu správnosti označeného rozsudku okresného súdu v otázke jej postavenia ako záložného veriteľa aj v otázke možnosti sťažovateľky domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky predajom nehnuteľnosti na dobrovoľnej dražbe a tomu zodpovedajúcej povinnosti žalovaného strpieť výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

Krajský súd sa k posúdeniu naliehavého právneho záujmu na určenie oprávnenia navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby a k vykonaniu dobrovoľnej dražby na majetok štátu vyjadril v odôvodnení svojho rozsudku takto:

„Podľa § 80 písm. c) OSP, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Návrhom v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia možno uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je. Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Takýto záujem je daný najmä vtedy, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by právne postavenie žalobcu bez takéhoto určenia bolo neisté.

Naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) OSP sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s týmto určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu.

V prejednávanej veci žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že na určenie oprávnenia navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby má naliehavý právny záujem. U žalobcu neexistuje stav právnej neistoty, keď jeho postavenie vo vzťahu k žalovanému ako záložného veriteľa je nesporné. Rovnako je nesporné, že má právo titulom zálohu, ktoré si môže uplatniť (môže sa domáhať uspokojenia zo zálohu).

Zákon č. 527/2002 Z. z. vykonanie dobrovoľnej dražby na majetok štátu vylučuje. Preto aj z toho dôvodu žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na určení, že je oprávnený navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby na majetok, ktorého draženie je vylúčené. ...

Z vyššie uvádzaných dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil.“

Ústavný súd k namietanej dostatočnosti a úplnosti odôvodnenia s poukazom na svoju doterajšiu judikatúru uvádza, že podľa jeho názoru je odôvodnenie rozsudku krajského súdu síce stručné, avšak vzhľadom na stotožnenie sa s vecnou správnosťou rozhodnutia okresného súdu je v hraniciach ústavnej akceptovateľnosti a takýto postup umožňuje aj § 219 ods. 2 OSP (s účinnosťou od 15. októbra 2008); ústavný súd namietanú nedostatočnosť a neúplnosť odôvodnenia sťažovateľky preto neakceptoval.

Ústavný súd v súvislosti s uvedeným záverom poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho a dovolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04 alebo III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09).

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostatočným spôsobom odôvodnil svoj právny názor na naliehavosť právneho záujmu na určenie oprávnenia na vykonanie dobrovoľnej dražby.

Sťažovateľka namieta správnosť aplikovania právneho názoru krajským súdom, ktorý svoje odôvodnenie tohto právneho názoru založil na tom, že zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z. z.“) vykonanie dobrovoľnej dražby na majetok štátu vylučuje. Poukazuje pritom na § 13a a § 18a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z.“).

Podľa § 13a ods. 4 zákona č. 278/1993 Z. z. ak osobitný zákon neustanovuje inak, na majetok štátu nemožno zriadiť záložné právo (účinný od 1. júna 2003 na základe novely zákona č. 278/1993, a to zákonom č. 161/2003 Z. z.).

Podľa § 18a ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. na majetok štátu v správe správcu uvedeného v § 1 ods. 1 nemožno uskutočniť výkon rozhodnutia, konkurzné konanie a vyrovnacie konanie podľa osobitných predpisov (účinný od 1. mája 1999 na základe novely zákona č. 278/1994 Z. z., a to zákonom č. 72/1999 Z. z.).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. tento zákon upravuje správu majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky (ďalej len „majetok štátu“) vo verejnoprospešnej a nepodnikateľskej sfére, ktorú vykonáva správca majetku štátu (ďalej len „správca“), a to

- a) štátna rozpočtová organizácia a štátna príspevková organizácia,
- b) štátny fond,
- c) verejnoprávna inštitúcia, ak na základe zákona spravuje majetok štátu,

d) iná právnická osoba, ak na základe zákona spravuje majetok štátu (účinný od 1. mája 1999 na základe novely zákona č. 278/1993 Z. z. , a to zákonom č. 72/1999 Z. z.).

Pokiaľ sa krajský súd síce len stručne odvoláva na nemožnosť uskutočniť dražbu podľa zákona č. 527/2002 Z. z. a v odôvodnení konštatuje vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu a odôvodnenie tohto rozhodnutia explicitne uvádza, vzhľadom na túto väzbu o stotožnení sa krajského súdu s právnym posúdením veci okresným súdom je nesporné, že sa krajský súd stotožnil aj s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu k tejto otázke, ktorý sa vo svojom rozsudku vyjadril takto:

„Na základe vyhodnotenia dôkazov jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti mal súd za preukázané, že žalobe nie je možné vyhovieť vzhľadom na ustanovenie § 3 ods. 2, zák. č. 527/2002 o dobrovoľných dražbách, kde je vyslovené, že nie je možné dražiť, ak konanie dražby vylučuje osobitný predpis, v tomto prípade sa jedná o zákon č. 278/1993 Zb. zák. o majetku štátu a to konkrétne o § 18a ods. 1, pretože na majetok štátu v správe správcu uvedeného v § 1 ods. 1 nemožno uskutočniť výkon rozhodnutia, konkurzné konanie a vyrovnacie konanie podľa osobitných predpisov a preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.“

Ústavný súd považuje závery okresného súdu a krajského súdu k vykonaniu dobrovoľnej dražby za ústavne akceptovateľné.

K namietanej retroaktivite relevantných právnych predpisov ústavný súd uvádza, že princíp zákazu retroaktivity nijako nespochybňuje, avšak túto otázku nie je oprávnený riešiť v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V nadväznosti na uvedené a v nadväznosti na doterajšiu judikatúru ústavného súdu je právny názor krajského súdu vychádzajúci z vecnej správnosti rozsudku okresného súdu taktiež ústavne akceptovateľný. Právny názor, ktorý krajský súd založil na vzťahu § 3 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. k predovšetkým § 13a, ale aj k § 18a zákona č. 278/1993 Z. z., nie je podľa názoru ústavného súdu svojvoľný ani arbitrárny. Z tohto dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ak sťažovateľ s právnym názorom konajúceho súdu nesúhlasí, ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo účastníka konania na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

2. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu uvádza, že porušenie práva priznaného týmito článkami nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (I. ÚS 44/03). O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, resp. čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprávnych princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07), čo sa v danom prípade podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Na základe týchto záverov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky ako celok podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a o jej ďalších požiadavkách už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2009